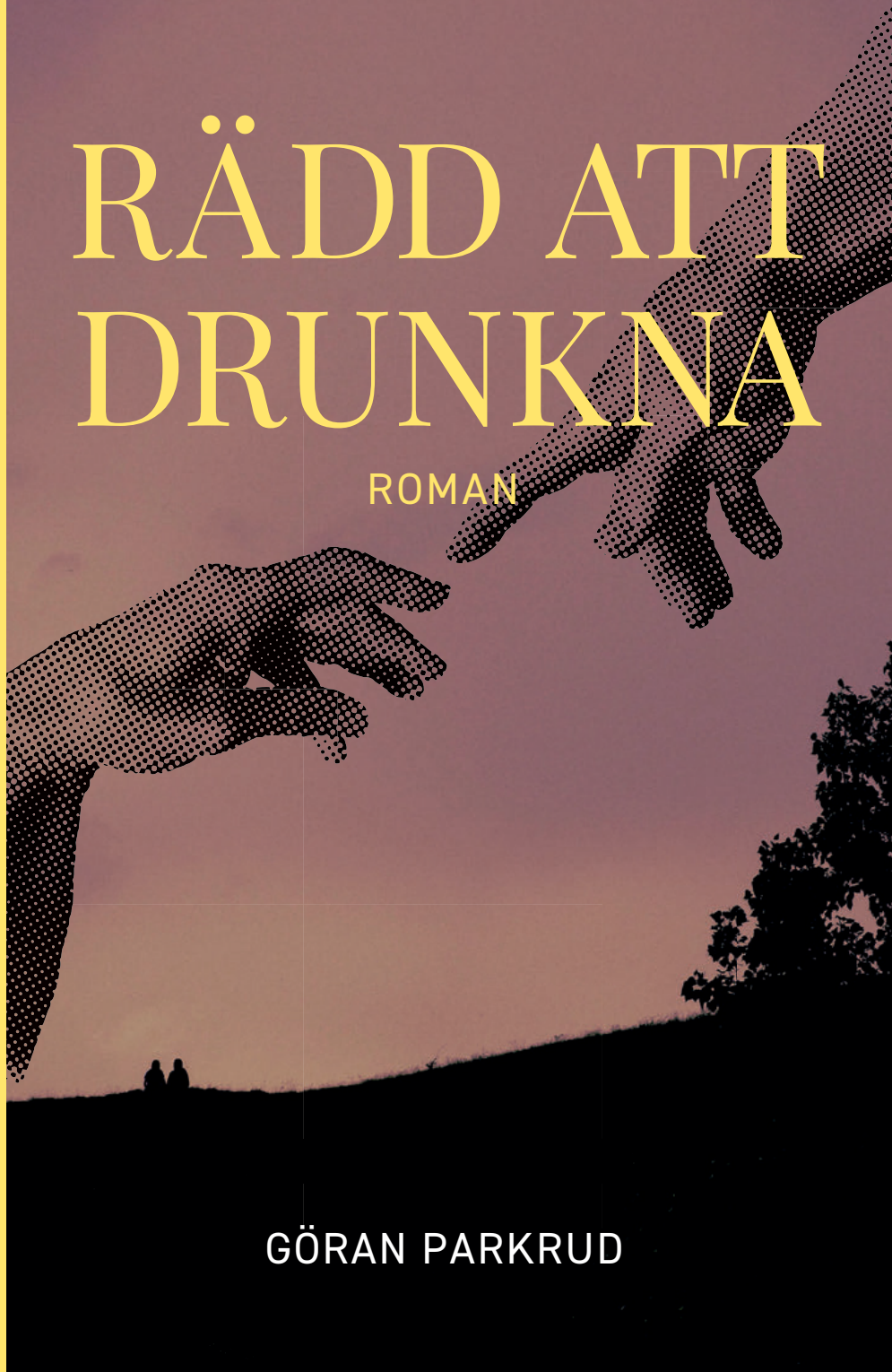

RÄDD ATT DRUNKNA

ROMAN

GÖRAN PARKRUD

Bilrutorna var täckta av ett tjockt lager frost. Johannes skrapade frenetiskt, som ett jagat djur. Inte stanna. Inte vända sig om. Det sista han hörde när han slog igen bildörren var Adam som ropade. "Pappa!"

Arton år senare står Adam vid sin mors grav. Han plågas av skuld och sorg över hennes död samtidigt som tankarna på pappan växer sig allt starkare. Vad var det som hände mellan Johannes och Regina, filmskaparna vars konstnärskap präglade hans uppväxt. Varför pratade hon aldrig om pappa efter att han försvann, och vem har Adam blivit?

Rädd att drunkna är ett familjedrama om män genom fem generationer. Berättelsen rör sig kring rädsla och passion, manlighet, klassklyftor och konflikten mellan att vara bunden eller vara fri.

Lassbo Förlag
FÖR BERÄTTELSEN I DIG

ISBN 978-91-989314-6-4

9 789198 931464

RÄDD ATT DRUNKNA

RÄDD ATT DRUNKNA

en roman

av

Göran Parkrud

Rädd att drunkna 1:a Upplagan 2025

Lassbo Förlag, Göteborg.

www.lassboforlag.se

ISBN: 978-91-989314-6-4

© Göran Parkrud 2025.

Materialet i denna bok är skyddat enligt upphovsrättslagen.

Redaktör: Erica Holm

Omslag: Linda Pabst

Grafisk form: Edita Ramoniene

Tryck: Print in Baltic, Litauen, 2025

Till mina söner och döttrar

Johannes saktade ner så att han kunde slå hårdare på ratten. Skrika högre. Slita bort kroppens alla förnimmelser av de senaste årens smärta en gång för alla. Det hjälpte inte. Till slut stannade han bilen mitt på skogsvägen. Öppnade dörren. Snön var kall och gnistrande vacker. Den låg halvmeterhög och gjorde världen därutanför ljus. Ändå var allt mörkt. Han måste ut, snubblade och föll i natten. Ville hitta något att slå med. En gren, en sten, vad som helst som skulle kunna få mörkret att försvinna. Han pulsade och kröp i snön. Tog tag i en halvstor björk och ruskade den med all sin kraft så att snön föll ner över honom. Ruskade och skrek.

Han ville försvinna, inte finnas mer. Han stod där i skogen och skakade trädet och skrek könsord om sin fru tills skriken, tårarna och kraften tog slut. Lutade hela sin kropp mot björkens vita stam och drog efter andan. Kände ingenting. Han sjönk ner under björken. Snön gjorde honom blöt, men han frös inte. Satt bara helt stilla och såg in i det ljusa mörkret.

DEL 1

ADAM

Mamma var död. Bilden av henne stod på kistan. Det var henne prästen talat om. För hennes skull hade hundratals människor samlats i Heliga korsets kapell för att ta farväl. Det var hennes föreställning. Ändå var det Johannes Adam tänkte på när han kom ut i friska luften igen efter begravningsgudstjänsten. Pappas blå ögon. Pappas varma torra händer.

Regnet hade upphört lika snabbt som det kom och nu sken solen. Doften av vått gräs. Solen värmde och fuktig ånga steg upp från marken.

Pappa som han inte träffat på arton år. Han var inte död. Han borde vara här.

Pelarna som höll upp taket utanför kapellet var stadiga. Symmetrin gjorde honom lugn. Det var så det var. Alltid. Regelbundenhetens skönhet och tröst.

– Går det bra?

Julia tog hans hand och tryckte den i sin. Med andra handen gungade hon barnvagnen där deras Sebastian låg. Fem veckor gammal. Varför skulle han vara med på begravningen. Tänk om han skulle skrika. Det var Julia som absolut ville att han skulle vara med. Och var skulle han annars vara.

– Det går bra, sa Adam och släppte hennes hand. Tog fram solglasögonen ur kavajens bröstficka och satte dem på sig. De stängde ute solens strålar, men framför allt människornas blickar. Överallt var de. Vännerna, släktingarna. Mostrar, morbröder och kusiner. Strömmade ut från kapellet. Men ingen pappa. Skådespelare och filmarbetare. Säkert över tvåhundra. Några han kände. Mammans vänner. Några han kände igen från filmer. Kändisar. Som om allt var en film. Nästan som på riktigt.

Adam rörde sig bort från ingången. Bort från sorlet. Bort från Julia och Sebastian. Ville vara ifred, om så bara för ett ögonblick. Kände hur solen som speglade sig i dammen framför kapellet skickade kittlande strålar mot hans kind. Som om den ville mjuka upp honom. Han lät det ske och såg en bit bort ett kors skapat av sex rektangulära stenblock. Det hade han inte sett när de kom. Så rent och klart. Majestätiskt. Stabilt. Uppe på kullen en dunge med almar som vore de en grupp människor som stod och samtalande om helt vardagliga ting. Hur många var de? Han räknade. Elva såg det ut som. Välordnat. Tryggt.

Sorlet bakom honom tystnade. Han vände sig om. En begravningsbil körde fram. Sex män i svarta kostymer kom ut ur kapellet med den vita kistan mellan sig. Man hade frågat om Adam ville vara med och bära. Det ville han inte. Mådde illa bara av tanken. Men han måste gå dit. Ställa sig bredvid de andra närmast sörjande.

Morfar, Gabriel Brenner, den store författaren, med käpp och solglasögon, arm i arm med sin andra dotter, hon som fortfarande levde, Vendela. En av få som inte bar svart. I en kort mossgrön klänning och stor, blommig hatt, såg det mer ut som om hon skulle på fest än på begravning. Henne tyckte Adam om.

De sex männen baxade in kistan i bilen. Bakluckan lämnades öppen. Långsamt började bilen röra sig och människorna följde efter. Som en enorm svart orm som slingrade sig längs vägen från kapellet, ner mot platsen där hon skulle få sin sista vila, rörde sig begravningsgästerna.

– Jag kan dra den, sa Adam och tog tag i barnvagnen. Det kändes bra att ha något att hålla i.

Julia lade sin ena hand över hans. Det kändes också bra.

Han kunde höra snyftningar som blandades med bilens tysta brummande och skor som mötte stenläggning och grus. Allt var bara hemskt.

En gång tidigare hade han varit på Skogskyrkogården. Pappas och mammas film. *Vintervila*. Ett litet filmteam. Några få sörjande kring urnan som skulle sättas ner i jorden. Adam hade fått stå på avstånd tillsammans med sin barnflicka. Vad var det hon hette? Det kunde han inte minnas. Hon hade smilgropar, hästsvans och små mjuka händer, mycket mjukare än mammas, det mindes han, men inte vad hon hette. På avstånd hade de sett hur Regina och Johannes arbetade. Flyttade urnan så att den skulle hamna rätt i bild. Nu var det ingen urna. Nu var det en kista i en bil.

Platsen där Regina skulle begravas låg i ett skogsbryn. Där kunde hon ha utsikt över kapellet. På graven bredvid låg det blommor och leksaker. Ett foto av en alldeles för ung man.

En stråkkvartett stod redo. Väntade på att alla skulle samlas. Det tog sin tid.

Julia plockade fram två rosor som legat under barnvagnen. Gav honom den ena. Händerna klibbiga av svett. Stjälken fuktig. Människorna runt graven blev fler och fler. Ansikten förvridna i sorg. Nästan som djur som led utan att förstå. Rosen hade en vass tagg som han pillade på med pekfingret. Hans hand rättade till slipsen.

Äntligen var alla på plats. Adam tog av sig solglasögonen. Förstod på något vis att han borde göra det. Av någon slags aktning.

De sex karlarna i svarta kostymer, vita skjortor och vita handskar lyfte ut kistan ur bilen. Lade ett rep runt den. Gick fram mot gropen. En grön plastmatta skyddade deras blanka skor mot den uppgrävda leran. Den vita kistan sänktes ner i den bruna gropen.

*I Guds, den barmhärtiges namn överlämnar vi stoftet av Regina
Brenner till gravens vila*

Prästens ord fick honom att se klart. Det var verkligen mamma som låg där i kistan. Han koncentrerade sig för att förstå. Gravens vila? Hon skulle ju filma alltihop, skapa magi. Inte vara därnere. Inte vara död. Inte ligga där i mörkret alldeles ensam.

Av jord har du kommit

Den röda rosen brann i handen.

Jord skall du åter bli

Så enkelt. Han stirrade ner i graven. Det borde vara han som låg där, inte hon. Om han bara inte gjort henne arg.

Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen

En isande känsla. Som kröp den ur marken där han stod, spred sig genom kroppen. Han huttrade i värmen. Ett bländande ljus.

Blått som snön de lekte i den där julen, när månen lyste. En vålnad, en varelse från en annan tid. Han är här! Han måste vara här.

– Pappa, sa han tyst.

Adam sökte med blicken. Granskade alla människor. En ljus gestalt borta vid träden på andra sidan gräsmattan. Var det Johannes som lutade sig mot en av tallarna. Satt han på bänken där borta under gatlyktan? Sprang han omkring däruppe bland almarna? Adam vände och vred sig, sökte.

– Adam, vad är det?

Julia lade en hand på hans arm.

– Jag tror han är här, viskade Adam.

– Vem då? sa Julia.

– Pappa.

– Är han? Var då?

– Vet inte. Men han är här.

Hon smekte honom försiktigt på kinden.

– Sch, viskade hon. Det är ingen fara.

Det var fara. Adam kände människornas blickar. Hade han stört deras sorg.

– Förlåt, sa han.

Stråkkvartetten spelade Bachs Air. Gabriel Brenner gick fram mot graven. Vendela höll ett stadigt tag om Gabriels arm. När de släppte ner sina rosor såg Vendela Adam rakt i ögonen. Mosterns leende fick honom att nästan börja gråta. Men bara nästan. Morfars ögon kunde han inte se. Stora svarta solglasögon skyddade mot närgångna blickar.

– Det är vår tur nu, sa Julia.

De lämnade barnvagnen för ett ögonblick och tillsammans gick de närmare kanten av den öppna graven. Han ville hoppa ner. Öppna kistan. Lägga sig där i hennes ställe.

Lite tafatt släppte han ner sin ros.

– Hej då, mamma.

Rosen hamnade vid sidan av kistan. Det var som ett tecken. Han visste inte på vad. Men något tecken var det.

En efter en gick begravningsgästerna fram till graven med sina rosor.

Det är väl ingen som vill ha gravsättning med kista nuförtiden, tänkte han. Folk vill brinna, försvinna, ligga i minneslund, inte vara till besvär efter döden. Det var Gabriel som hade bestämt att det skulle vara så. Storslaget. Påkostat. Stil och klass.

Det kändes som att musiken aldrig tog slut. Havet av människor, rosor och tårar som passerade. Alla nickade mot Adam. Några ville ta honom i hand, några ville krama honom. Han lät det ske. Lät dem beklaga sorgen.

Sista gången de sågs. Han hade varit arg. Mamma hade också varit arg. Dagen efter att Sebastian fötts hade hon och hennes man, Ragnar kört ner till Göteborg för att få träffa den nyfödde. Regina hade varit känslig på ett sätt som Adam inte kände igen. Satt nära Julia när hon förde den lille till bröstet. Mamma som försiktigt smekte Sebastians huvud. Mamma som sen fick hålla honom. Hur hennes ögon blev fuktiga när hon såg in i Sebastians ögon.

De hade haft två fina dagar innan det var dags för dem att åka hem till Stockholm igen. Adam stod med Sebastian i famnen när Regina kom fram till dem för att ta farväl. Såg på sitt barnbarn och granskade honom en sista gång.

–Visst är han väldigt lik mig?

Ragnar ställde sig bakom henne, lade en hand på hennes axel och betraktade Sebastian, han också.

– Han har samma näsa som du, sa Ragnar. Uppnosig, nyfiken och ändå karaktärsfast. Man skulle kunna säga att han har näsa för film.

Han skrattade åt sitt eget skämt. Kanske var det därför Adam sen sa det han sa.

– Men är han kanske lite lik Johannes också?

Det bara kom, som om han var tvungen. Som om namnet som aldrig fick nämnas ändå måste nämnas.

– Han är ganska lik dig, tycker jag, sa Julia snabbt. Det är något med munnen och pannan.

– Och jag är ju ganska lik pappa, sa Adam. Det har jag alltid fått höra. Eller fick, när jag var liten.

Det blev tyst i rummet. Adam kände hur svetten bröt fram i pannan.

– Men snälla Adam, inte nu, sa mamma. Nu kan vi väl bara ha det bra. Ni har en så fin son. Ta vara på det.

Han vågade inte se på sin mamma. Han såg på Sebastian.

– Han vet inte ens om att han har fått ett barnbarn.

– Det är väl inte mitt fel, sa mamma.

Hennes ilska gick inte att ta miste på.

– Varför skulle han bry sig om ditt barn när han aldrig brytt sig om dig, fortsatte hon, lade sin själ tillrätta över axlarna och ursäktade sig med att hon behövde pudra näsan innan de skulle åka hem.

I Bottnaryd, strax före Jönköping svängde hon av till vänster för att tanka vid en Shell-mack. När hon skulle köra ut på stora vägen igen såg hon inte lastbilen. Det var mörkt och regnet piskade.

Lastbilen rände rakt in i sidan av bilen. Ragnar klarade sig helt oskadd. Mamma dog omedelbart.

Stråkkvartetten började spela ett annat stycke. Ros efter ros för-
enades på Reginas kista. Regina den fina. Aldrig mer skulle hon
skoja så om sitt namn. Aldrig mer skulle de fika på Vete-Katten.
Aldrig mer skulle de stå vid stranden av Åsunden med sina staf-
fler och försöka fånga glittret i sjön. Aldrig mer skulle de skratta
och ha hemligheter tillsammans. Och aldrig skulle han kunna
säga något till henne igen. Om han bara inte hade sagt något.

– Om jag bara inte nämnt Johannes namn, sa han tyst för sig
själv.

Sebastian började gråta i vagnen. Julia gungade den fram och
tillbaka. Sebastian grät högre.

– Jag tar honom, sa Adam.

– Det är ju din mamma, sa Julia.

– Jag går, sa han, tog tag i vagnen och sköt den framför sig, bort
från Julia, bort från graven.

JOHANNES

Snö. Det var det han mindes från stunden innan. Han hade dragit sig undan från sällskapet och stod nu i baren och rökte. Såg ut genom skybarens stora fönster och kände sig liten. Snön som föll gjorde att gatlyktornas ljus såg ut som stjärnor. Att vara på en annan regissörs filmpremiär var som att vara osynlig. Gemenskapen i teamet efter en premiär var så stark. Han mindes hur det var förra året då han själv haft en film med på Göteborgs filmfestival. En känsla av eufori.

Han beställde ett glas vin.

– Jag tyckte om *Nattlekar*.

Johannes vände sig om.

– Tyckte du? Det var roligt, sa han.

– Visst är du Pernilles kompis? sa hon. Hon har pratat mycket om dig.